

Sofie Plomér Sundqvist
Deltagare i Centerpartiets internationella akademi och praktikant vid internationella kansliet i
Stockholm
30 maj 2022

I kölvattnet av kriget i Ukraina

I skrivande stund har Rysslands krig mot Ukraina pågått i 95 dagar. I Ryssland pyr nu missnöjet mot President Putin enligt flera medier, och det rapporteras om att flertalet ryska politiker uppmanat presidenten att avsluta sin så kallade "special operation" innan ekonomin fullständigt kraschar.

Till följd av kriget så har flera länder omvärderat sin tidigare säkerhetspolitiska hållning. I Sverige och Finland har det lett till att båda länderna under maj månad valt att ansöka om medlemskap i NATO, och i Danmark pågår det just nu diskussioner om ett möjligt anslutande till EU:s försvarssamarbete. Vad som ofta uteblir från den säkerhetspolitiska debatten är dock den pågående situationen i det arktiska närområdet där både Ryssland, Sverige, Finland och Danmark utgör parter men även Kanada, USA, Norge och Island. Dessa länder har tidigare samverkat inom ramen för det Arktiska rådet men det arbetet har för närvarande pausats till följd av kriget och än så länge är läget ovisst gällande dess fortsatta verksamhet. Till följd av detta anordnade internationella kansliet den 18 maj ett digitalt panelsamtal för att lyfta ämnet till diskussion. I panelen deltog Sveriges Arktisambassadör Louise Calais och Niklas Eklund, professor i statsvetenskap vid Umeå universitet. Samtalet leddes av Kerstin Lundgren, Centerpartiets utrikespolitiska talesperson. Under en timme diskuterade panellisterna framtiden för det arktiska samarbetet, relationen mellan Kina och Ryssland och den geopolitiska följdverkan av Sverige och Finlands NATO-ansökan då det vid ratificering skulle innebära att Ryssland är den enda arktiska staten som står utanför NATO. Båda var överens om att det är för tidigt att utvärdera konsekvenserna för det arktiska samarbetet men att det är nödvändigt att den här frågan tas i beaktning.

Under en nyligen genomförd konferens på ämnet, anordnad av the Atlantic Councils kontor i norra Europa, och USA:s ambassad i Stockholm, uttryckte utrikesminister Ann Linde att Arktis återigen blivit ett område av militär strategisk vikt, och att Sverige skulle verka för att det Arktiska rådet förblir det huvudsakliga forumet för samverkan i området. Experterna som vidare deltog i konferensen var av delade meningar när det kom till framtiden för det arktiska samarbetet. Vissa menade på att det går att fortsätta som innan den 24 februari, medan andra hävdade att det troliga vore att en is ridå återigen uppstår, likt den under kalla kriget, som delar upp regionen i ett Nordamerikanskt-Europeiskt område och ett Kinesiskt-Ryskt område. I relation till detta nämndes konsekvenserna för de boende i Arktis, om regionen skulle komma att präglas av säkerhetsfrågor, vilket skulle knuffa undan de tidigare samarbetena gällande klimat, hållbarhet och rättigheter för ursprungsbefolkningar.

Sammanfattat, så är situationen i Arktis fortfarande oviss. Det råder delade meningar om hur Rysslands krig mot Ukraina har påverkat möjligheten till samarbete i området och hur utvecklingen kommer se ut men många delar bilden av att Arktis är ett område som måste diskuteras flitigare.